



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 307/2021-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou KONCOVÁ & PARTNERS, s. r. o., Legionárska 5, Trenčín, IČO 47 256 907, za ktorú koná konateľka a advokátka JUDr. Barbora Koncová, proti postupu a fiktívnemu rozhodnutiu Okresného úradu Považská Bystrica, odboru všeobecnej vnútornej správy o žiadosti sťažovateľa z 20. októbra 2015 v znení jej doplnenia zo 4. novembra 2015, proti postupu a fiktívnemu rozhodnutiu Okresného úradu Trenčín, odboru opravných prostriedkov o odvolaní z 3. decembra 2015 a proti postupu a rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3 Sžik 3/2019 zo 17. októbra 2019 takto

### **r o z h o d o l :**

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

#### **Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci**

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 10. februára 2020 domáha vyslovenia porušenia základného práva na informácie podľa čl. 26 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a fiktívnym rozhodnutím Okresného úradu Považská Bystrica, odboru všeobecnej vnútornej správy (ďalej aj „prvostupňový správny orgán“ alebo „povinná osoba“, v citáciách „porušovateľ 3/“) o žiadosti sťažovateľa z 20. októbra 2015 v znení jej doplnenia zo 4. novembra 2015 (ďalej aj „fiktívne rozhodnutie o žiadosti“), postupom a fiktívnym rozhodnutím Okresného úradu Trenčín, odboru opravných prostriedkov (ďalej aj „nariadený správny orgán“ alebo „žalovaný“, v citáciách „porušovateľ 2/“) o odvolaní sťažovateľa z 3. decembra 2015 (ďalej aj „fiktívne rozhodnutie o odvolaní“) a postupom a rozsudkom

Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“, v citáciách „porušovateľ 1/“) č. k. 3 Sžik 3/2019 zo 17. októbra 2019 (ďalej len „napadnutý rozsudok“). Sťažovateľ sa domáha aj vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sžik 3/2019, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok, a postupom prvostupňového správneho orgánu, ako aj nadriadeného správneho orgánu v konaniach, v ktorých došlo k vydaniu fiktívnych rozhodnutí.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ v súlade s § 14 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o slobode informácií“) osobne doručil 21. októbra 2015 Okresnému úradu Považská Bystrica, odboru všeobecnej vnútornej správy ako povinnej osobe žiadosť o sprístupnenie informácií z 20. októbra 2015, ktorú doplnil podaním zo 4. novembra 2015. Sťažovateľ požiadal správny orgán o sprístupnenie informácií týkajúcich sa priestupkového konania, v ktorom vystupoval ako poškodený, a ním požadované informácie potreboval ako dôkaz pre ďalšie správne a súdne konania. Konanie o žiadosti sťažovateľa o sprístupnenie informácií je prvostupňovým správnym orgánom vedené pod č. OU-PB-OVVS-2015/010118-009 VF2.

2.1. Po vykonaní príslušnej anonymizácie sprístupnil prvostupňový správny orgán sťažovateľovi ním požadované dokumenty, konkrétne zápisnicu so zápisničným rozhodnutím pr. č. 2015/187, záznamy o odložení veci pr. č. 2015/188, 189, 190, a to zaslaním 18. novembra 2015 na adresu jeho trvalého bydliska. Týmto dňom zároveň vyhotovil prvostupňový správny orgán rozhodnutie o sprístupnení informácie zápisom v spise (v konaní vedenom pod č. OU-PB-OVVS-2015/010118-009 VF2), ktoré nadobudlo právoplatnosť doručením požadovanej informácie sťažovateľovi 20. novembra 2015.

3. Následne bolo prvostupňovému správne orgánu 7. decembra 2015 doručené podanie sťažovateľa z 3. decembra 2015 označené ako „*Odvolaie proti neposkytnutiu informácií Okresným úradom Považská Bystrica, pracovisko Púchov k sp. zn. OU-PB-OVVS-2015/010118-007 zo dňa 18.11.2015*“. Keďže proti rozhodnutiu o sprístupnení informácie zápisom v spise nemožno v súlade so zákonom o slobode informácií podať opravný prostriedok, spisový materiál bol v zmysle § 65 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov predložený nadriadenému správne orgánu, a to Okresnému úradu Trenčín, odboru opravných prostriedkov, na preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania.

4. Nadriadený správny orgán rozhodnutím č. OU-TN-OOP4/2016/003714- 007/176/2015/Sla zo 7. marca 2016 zrušil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu z 18. novembra 2015 z dôvodu, že povinná osoba anonymizovala požadované listiny, dôsledkom čoho neboli sprístupnené všetky požadované informácie a malo byť vydané rozhodnutie v zmysle § 18 ods. 2 zákona o slobode informácií, pretože povinná osoba nevyhovela hoci len sčasti žiadosti o sprístupnenie informácií. Povinná osoba mala v novom konaní opätovne preskúmať žiadosť sťažovateľa, posúdiť ju a v prípade nesprístupnenia požadovaných informácií (čo i len v časti) vydať rozhodnutie podľa § 18 ods. 2 zákona o slobode informácií s riadnym odôvodením.

5. Prvostupňový správny orgán ako povinná osoba rozhodnutím č. OU-PB-OVVS-2016/000162-012 z 18. apríla 2016 rozhodol o čiastočnom nesprístupnení informácie v zmysle § 18 ods. 2 zákona o slobode informácií, čím nevyhovel žiadosti sťažovateľa o poskytnutie informácie „o sprístupnenie informácie výpovedí zo spisu č. OU-PB-OVVS-2015/007607-37 AP11, týkajúce sa podozrivého páchatel'a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a podozrivej páchatel'ky [REDAKOVANÉ], v konaní, ktoré nariadila prejednať Okresná prokuratúra Pov. Bystrica podľa § 49 ods. 1 písm. c), f) a ďalšie ktoré vyšli najavo, písm. d) - 2x“, ktorá bola vedená pod č. OU-PB-OVVS-2015/010118. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ odvolanie.

6. Sťažovateľ nespokojný s vybavením jeho žiadosti o sprístupnenie informácií podal na Krajskom súde v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) žalobu, ktorou sa domáhal preskúmania a zrušenia fiktívneho rozhodnutia žalovaného (nadriadeného správneho orgánu), ktorým bolo na podklade jeho odvolania zo 7. decembra 2015 márnym uplynutím zákonnej lehoty na rozhodnutie o odvolaní podľa zákona o slobode informácií potvrdené rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu č. OU-PB-OVVS-2015/010118-007 z 18. novembra 2015 o neposkytnutí požadovaných informácií. Sťažovateľ poukázal na to, že preskúmané fiktívne rozhodnutie žalovaného je pre nedostatok jeho dôvodov, keďže nebolo vôbec vydané a nebolo riadne odôvodnené, nepreskúmateľné, a teda nezákonné.

6.1. Krajský súd o podanej žalobe sťažovateľa rozhodol rozsudkom č. k. 13 S 8/2016-75 z 23. januára 2019 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) tak, že zrušil fiktívne rozhodnutie žalovaného (nadriadeného správneho orgánu) o odvolaní sťažovateľa z 3. decembra 2015 a fiktívne rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu o žiadosti sťažovateľa z 20. októbra 2015 v znení jej doplnenia zo 4. novembra 2015 a priznal sťažovateľovi náhradu trov konania v plnom rozsahu. V rámci odôvodnenia konštatoval, že prvostupňový správny orgán nepostupoval zákonom predpísaným spôsobom a „nevydal písomné rozhodnutie o čiastočnom nevyhovení žiadosti (§ 18 ods. 2 zákona) v zákonnej lehote (§ 18 ods. 3 v spojení s § 17 zákona), nastala zo zákona fikcia vydania rozhodnutia o odmietnutí informácie, proti ktorému je prípustné odvolanie (§ 19 ods. 1 zákona), o ktorom nebolo opätovne rozhodnuté v zákonnej lehote (§ 19 ods. 3 zákona). S uvedenou skutočnosťou zákon opätovne spája vznik predpokladu, že bolo vydané fiktívne rozhodnutie o zamietnutí odvolania a potvrdení prvostupňového rozhodnutia (§ 19 ods. 3). Na základe uvedených úvah správny súd mal za to, že žalobe je potrebné vyhovieť. Správne orgány nielenže pre nesprávne právne posúdenie žiadosti žalobcu nevydali v zákonnej lehote rozhodnutie o čiastočnom nevyhovení žiadosti, ale ani nerozhodli o odvolaní žalobcu. Výsledkom ich pochybení je existencia dvoch fiktívnych rozhodnutí, ktorých zákonnosť pre absenciu odôvodnenia správny súd nemôže preskúmať.“.

6.2. Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva aj skutočnosť, že odvolacie konanie proti rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu o čiastočnom nesprístupnení informácie z 18. apríla 2016 bolo prerušené s ohľadom na prebiehajúce súdne konanie o správnej žalobe.

7. Nadriadený správny orgán (žalovaný) podal proti rozsudku krajského súdu kasačnú sťažnosť, o ktorej rozhodol najvyšší súd napadnutým rozsudkom zo 17. októbra 2019 tak, že ju zamietol a účastníkom konania právo na náhradu trov kasačného konania nepriznal.

## II.

### Argumentácia sťažovateľa

**Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva na informácie podľa čl. 26 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie a prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu**

8. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozsudku uvádza, že najvyšší súd „svojvoľne, absurdne, právne neakceptovateľne a neudržateľne neústavne a v rozpore s princípmi materiálneho právneho štátu v rozsudku poukazuje na neposkytnutie informácií pre alebo tzv. identifikovanie fyzickej osoby podľa zákona o ochrane osobných údajov, alebo na osobnosť alebo súkromie fyzickej osoby, ktorou je v tomto prípade podozrivý páchatel' priestupku a spol., eventuálne podozrivý/i páchatel'/ia trestného činu.“. Podľa názoru sťažovateľa bol najvyšší súd pri vyrovnávaní sa s argumentmi strán povinný aplikovať aj tzv. test proporcionality vzájomne kolidujúcich ústavných práv, pričom sťažovateľ v konaní preukázal, že jeho právo by malo byť posúdené ako ústavno-konformne silnejšie, avšak napadnutý rozsudok neobsahuje argumenty potrebné na preskúmanie týmto testom. Napadnutý rozsudok je nedostatočný, neúplný, účelový, skreslený, a preto nespĺňa základné náležitosti rozhodnutia, a to riadne odôvodnenie. Zároveň namieta, že to, že najvyšší súd v odôvodnení napadnutého rozsudku „zamlčal relevantné okolnosti konkrétneho prípadu odôvodňujúce povinnosť porušovateľa 2/ poskytnúť sťažovateľovi/žalobcovi požadované informácie (rozhodnutie atď.), má za následok porušenie základných práv sťažovateľa na riadne, úplné a náležité odôvodnenie rozsudku súdu. Porušovateľ 1/ bol povinný zohľadniť legitímny cieľ sťažovateľa/žalobcu na poskytnutie požadovaných informácií a zároveň prihliadať na podstatu práva, ktorého ochranu mal záujem sťažovateľ poskytnutými informáciami dosiahnuť - žiadosť o informáciu teda logicky svojím obsahom nesmerovala ku informáciám o konkrétnej fyzickej osobe/osobách, pretože výsledkom poskytnutia informácií malo dôjsť výlučne k zabezpečeniu ochrany práv sťažovateľa vyplývajúcich z osobitných zákonov, pretože správny orgán totožný s povinnou osobou nedoručil účastníkovi konania rozhodnutie a tiež zmaril účastníkovi konania možnosť nahliadnutia do spisu/sov podľa zákona o správnom konaní.“.

8.1. Za právne neakceptovateľné a neobhájiteľné považuje sťažovateľ aj rozhodnutie najvyššieho súdu v časti náhrady trov konania, keď sťažovateľovi táto náhrada nebola priznaná aj napriek tomu, že kasačná sťažnosť žalovaného bola zamietnutá. Najvyšší súd mal o náhrade trov konania rozhodovať v zmysle zásady pomeru úspechu a plný úspech vo veci mal sťažovateľ. Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého rozsudku zdôraznil, že žalovaný nemal úspech vo veci. V napadnutom rozsudku «nemá žiadne opodstatnenie ani použitie tzv. „dôvodu osobitného zreteľa“. V právnom štáte v žiadnom prípade nemôže nezákonný postup a nezákonné fiktívne rozhodnutie porušovateľa 2/ zakladať tzv. „dôvody osobitného zreteľa“. Porušovateľ 1/ preto v rozsudku ústavne nesúladným výkladom poprel samotný účel a význam práva na súdnu ochranu čl. 46 ods. 1 Ústavy, ktorej súčasťou je aj nárok na náhradu trov konania.».

8.2. Sumarizujúc už uvedené, sťažovateľ konštatuje, že napadnutý rozsudok „neobsahuje odôvodnenie tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 220 CSP. To zn., že porušovateľ 1/ dôvody, na ktorých založil súdne rozhodnutie, posudzoval zjavne jednostranne a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti, vo výroku na nepriznanie náhrady trov konania sťažovateľovi svojvoľne poprel pravidlá formálnej a právnej logiky a interpretáciou a aplikáciou právnej normy zásadne poprel účel a význam aplikovanej právnej normy, čo sa týka hmotnoprávných nárokov uplatnených v žalobe čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy, ako aj nárokov týkajúcich sa práva na náhradu trov konania.“.

9. Vo vzťahu k údajnému porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom najvyššieho súdu v konaní, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok, sťažovateľ všeobecne uvádza, že už uvedeným konaním (popísaným v bodoch 8 až 8.2 odôvodnenia tohto rozhodnutia) došlo k jeho porušeniu.

**Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva na informácie podľa čl. 26 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a fiktívnym rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu o žiadosti sťažovateľa z 20. októbra 2015 v znení jej doplnenia zo 4. novembra 2015 a postupom a fiktívnym rozhodnutím nadriadeného správneho orgánu o odvolaní sťažovateľa z 3. decembra 2015**

10. V tejto časti ústavnej sťažnosti sťažovateľ prezentuje svoj názor, že „neposkytnutím informácií, ktoré požadoval sťažovateľ, porušovateľ 2/ a 3/ spôsobil sťažovateľovi ujmu a traumy, pretože nedoručené rozhodnutie a iné požadované informácie sa dotýkali priamo ochrany základných vlastníckych práv sťažovateľa (poškodeného v priestupkovom konaní, ktorého skutku proti majetku § 50 ods. 1 zákona o priestupkoch sa mal dopustiť [REDAKOVANÉ] a spol.).“.

11. Ako tiež uvádza, správne orgány zároveň „nezákonným postupom a nezákonným svojvoľným rozhodnutím spôsobili 4-ročné svojvoľné nedôvodné prietahy v konaní o poskytnutie informácií, ktorých sa žalobca/sťažovateľ domáhal žiadosťou zo dňa 20.10.2015 a jej doplnenia zo dňa 04.11.2015 (2016-2020).“.

12. V závere sťažovateľ konštatuje, že v ústavnej sťažnosti popísaným konaním správne orgány porušili jeho právo na riadne, úplné a náležité odôvodnenie rozhodnutia.

13. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ], nar... na súdnu a inú ochranu v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nedostatočným odôvodnením Rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Sžik/3/2019 zo dňa 17.10.2019 porušené bolo.“

2. Základné právo [REDAKOVANÉ], nar... na náhradu trov konania vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nezákonným postupom a nezákonným Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Sžik/3/2019 zo dňa 17.10.2019 porušené bolo.“

3. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Sžik/3/2019 zo dňa 17.10.2019 v časti výroku o nepriznaní práva na náhradu trov kasačného konania úspešnému žalobcovi sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie.

4. Základné právo sťažovateľa na prístup k informáciám čl. 26 ods. 1 Ústavy nezákonným postupom a nezákonným Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Sžik/3/2019 zo dňa 17.10.2019 a negatívnymi fiktívnymi rozhodnutiami Okresného úradu v Trenčíne, Odbor opravných prostriedkov a Okresného úradu Považská Bystrica, odbor všeobecnej vnútornej správy, porušené bolo.

5. Základné právo sťažovateľa na prejedanie a rozhodnutie veci v primeranej lehote a bez zbytočných prietahov vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 46 a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR nezákonným postupom a nezákonným fiktívnym rozhodnutím Okresného úradu v Trenčíne, odbor opravných prostriedkov, porušené bolo.

6. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky a Okresnému úradu v Trenčíne, Odbor opravných prostriedkov a Okresnému úradu Považská Bystrica, pracovisko Púchov, Odbor všeobecnej vnútornej správy sa zakazuje pokračovať v porušovaní základných práv sťažovateľa.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný zaplatiť finančné zadostučinenie sťažovateľovi vo výške 20.000,- EUR (slovom dvadsaťtisíc EUR) na účet právneho zástupcu sťažovateľa Advokátskej kancelárie KONCOVÁ & PARTNERS, s.r.o. na účet... do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky.

8. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky za Okresný úrad v Trenčíne a Okresný úrad Považská Bystrica je povinný zaplatiť finančné zadostučinenie sťažovateľovi vo výške 20.000,- EUR (slovom dvadsaťtisíc EUR) na účet právneho zástupcu sťažovateľa Advokátskej kancelárie KONCOVÁ & PARTNERS, s.r.o. na účet.. do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky.

9. ██████████, nar... sa priznáva náhradu trov konania a právneho zastúpenia v sume vo výške 450,29 EUR vrátane DPH, a to za dva úkony právnej služby - prevzatie veci a príprava a spísanie sťažnosti na Ústavný súd,  $2 \times 177,00 \text{ Eur} + 2 \times 10,62 \text{ Eur} + \text{DPH} = 75,05 \text{ Eur}$ , ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný zaplatiť na účet Advokátskej kancelárie KONCOVÁ & PARTNERS, s.r.o. na účet... do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia (nálezu).“

14. Priznanie finančného zadostučinenia sťažovateľ odôvodňuje tým, že „Porušovatelia 1/, 2/ a 3/ vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu preukázateľne konali svojvoľne, aroganciou moci, neústavné a nezlučiteľné s právnym štátom. Z hľadiska predchádzania a prevencie vzniku takéhoto nezákonného a neústavného stavu sťažovateľ vo verejnom záujme a výchovne navrhuje priznať sťažovateľovi primerané finančné zadostučinenie. Výšku primeraného finančného zadostučinenia sťažovateľ odvodzuje od Štrasburských kritérií a od osobitných predpisov, ktoré sťažovateľ odôvodňuje aj výškou spôsobenej škody a nemajetkovej ujmy, ktorú porušovatelia 1/, 2/ a 3/ sťažovateľovi nezákonným postupom a nezákonným rozhodnutím spôsobili vzhľadom na všetky príčinné súvislosti. Primerané finančné zadostučinenie bolo navrhnuté v súlade s osobitnými predpismi (týkajúcich sa odškodňovania podľa osobitného predpisu, zohľadňujúc štandardný nárok cca 330 EUR za každý rok pri spôsobení nedôvodných zbytočných prietahov v konaní) a zohľadňujúc Štrasburské kritéria ESLP.“.

### III.

#### Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

15. Sťažovateľ je presvedčený o tom, že nezákonným postupom a rozsudkom najvyššieho súdu, ako aj postupmi a fiktívnymi rozhodnutiami prvostupňového správneho orgánu a nadriadeného správneho orgánu boli porušené ním označené práva.

#### **III.1. K porušeniu sťažovateľom označených práv postupom a rozsudkom najvyššieho súdu zo 17. októbra 2019 v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sžik 3/2019:**

16. Ústavný súd si pri výklade práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na spravodlivé súdne konanie, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

17. V súvislosti so sťažovateľom napádaným rozsudkom najvyššieho súdu ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné v prvom rade pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu iba vtedy, ak by ním vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 395/2019).

18. Správne súdnictvo je primárne prostriedkom ochrany subjektívnych práv adresáta výkonu verejnej správy v jej najrôznejších podobách. Len sekundárne je kritériom poskytovania tejto ochrany zákonnosť verejno-mocenských aktivít verejnej správy. Inými slovami, správne súdnictvo v systéme právneho štátu nemá slúžiť naprávaniu nezákonnosti vo verejnej správe bez akéhokoľvek zreteľa na dopad eventuálne zistenej nezákonnosti na subjektívno-právnu pozíciu dotknutého. Účelom správneho súdnictva nie je náprava nezákonnosti vo verejnej správe, ale účinná ochrana subjektívnych práv fyzickej osoby alebo právnickej osoby, proti ktorej je verejná správa v jednotlivom prípade vykonávaná. Správny súd spravidla nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy (III. ÚS 502/2015, IV. ÚS 596/2012). Taktiež treba mať na zreteli, že správne konanie nie je kontradiktórnym konaním rovnako ako rozhodovanie v správnom súdnictve vzhľadom na to, že jeden z účastníkov konania v správnom súdnictve je vždy orgán verejnej moci, ktorý rozhodoval o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, pričom predmetom konania pred správnym súdom je v zásade preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy (IV. ÚS 308/2011).

19. Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru patrí aj právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia (napr. IV. ÚS 115/03, II. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06).

19.1. Odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov je častým predmetom posudzovania v rozhodovacej činnosti ústavného súdu a aj štrasburských orgánov ochrany práv, z čoho rezultuje pomerne bohatá judikatúra k jeho významu z pohľadu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V odôvodnení rozhodnutia všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 241/07). Rovnako ESLP pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsku z 21. 1. 1999). Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993, II. ÚS 410/06).

20. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

21. Vychádzajúc z uvedeného, bolo úlohou ústavného súdu v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti posúdiť, či tieto požiadavky kladené na rozhodnutie najvyšší súd rešpektoval minimálne v takej miere, ktorá je z ústavnoprávneho hľadiska akceptovateľná a udržateľná, a na tomto základe formulovať záver, či nie je ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená.

22. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

23. Po oboznámení sa s obsahom ústavnej sťažnosti, ako aj odôvodnenia napadnutého rozsudku ústavný súd musí konštatovať, že odôvodnenie rozsudku najvyššieho súdu je podľa názoru ústavného súdu dostatočné a zrozumiteľné. Najvyšší súd dostačujúco vysvetlil, prečo kasačnú sťažnosť žalovaného zamietol, pričom jeho závery možno považovať z ústavného hľadiska za akceptovateľné a udržateľné. Napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu nevykazuje znaky svojvôle

a je dostatočne odôvodnené, ústavný súd teda nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru najvyššieho súdu.

24. Najvyšší súd v podstatných bodoch odôvodňujúcich negatívne rozhodnutie o kasačnej sťažnosti žalovaného konštatoval, že informácie, ktorých sprístupnenia sa sťažovateľ domáhal, sú obsahom priestupkového spisu a týkajú sa konkrétnych fyzických osôb (podozrivých páchatel'ov ■■■■■ ■■■■■ a ■■■■■). Vychádzajúc z uvedeného, uviedol, že „*žiadosť o informáciu nesmie svojim obsahom smerovať ku konkrétnej fyzickej osobe (inej ako žiadateľ) a nesmie byť prepojenie medzi informáciou a touto fyzickou osobou identifikovanou v podanej žiadosti. Ide o obmedzenie podľa § 9 ods. 1 zák. č. 211/2000 Z. z. o slobode informácií.*

12. *Ak by povinná osoba poskytla informácie k žiadosti, v ktorej je uvedená konkrétna fyzická osoba, zároveň by tým potvrdzovala, že ide o informácie - údaje relevantné k tejto konkrétnej osobe. Vzhľadom na uvedené žiadosť žalobcu o informáciu s údajom mena a priezviska konkrétnej fyzickej osoby, ku ktorej sa informácia viaže nie je prípustná z dôvodu ochrany osobných údajov. Je potrebné zdôrazniť, že vo všeobecnosti žiadateľ o sprístupnenie informácie v právnom režime podľa zákona č. 211/2000 Z. z. nie je v procesnom postavení účastníka konania o priestupku, a preto nemôže disponovať údajmi ku konkrétnemu účastníkovi konania o priestupku. Pokiaľ bol žalobca poškodený priestupkom, má právo nahliadnuť do priestupkového spisu za účelom ochrany svojich práv.*

13. *Skutočnosť, že žiadosti o sprístupnenie informácii ku konkrétnym fyzickým osobám označeným menom a priezviskom nie sú prípustné senát najvyššieho súdu už judikoval v rozsudku sp. zn. 3 Sži/40/2014 zo dňa 28.01.2015 vo veci žalobcu Pohotovosť, s.r.o. proti Krajskému súdu v Bratislave, kde žalobca žiadal oznámiť evidenčné údaje z registra k menu a priezvisku dlžníka v exekučnom konaní.“.*

24.1. V ďalšej časti odôvodnenia sa najvyšší súd zaoberal povahou fiktívnych rozhodnutí a z toho plynúcou otázkou ich preskúmateľnosti. Stručne poukázal na to, že „*fiktívne rozhodnutie má z právne kvalitatívneho hľadiska rovnakú povahu ako riadne rozhodnutie. Svojou povahou je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Vytvára však formálnu prekážku ďalšej rozhodovacej činnosti správneho orgánu, ktorá musela byť odstránená zrušením rozhodnutia.“.* Svoj názor podoprel aj citáciou z rozsudku najvyššieho súdu č. k. 3 Sži/3/2011 (Hílek, s. r. o, proti primátorovi mesta Skalica) z 3. mája 2011, podľa ktorého „*fiktívne rozhodnutie je už svojou povahou nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov podľa § 250j ods. 2 písm. d) O.s.p., a preto bez ďalšieho zrušiteľne správnym súdom“.*

24.2. V závere najvyšší súd odôvodnil svoje rozhodnutie nepriznať účastníkom konania právo na náhradu trov konania slovami: „*... sťažovateľovi (žalovanému) nepriznal náhradu trov kasačného konania z dôvodu neúspechu v kasačnom konaní. Žalobcovi trovy kasačného konania nepriznal z dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktoré videl v tom, že žalobca žiadal sprístupniť informácie ku konkrétnej fyzickej osobe, kde materiálny nárok na poskytnutie informácie nebol daný. Z formálneho hľadiska vo veci vzniklo fiktívne rozhodnutie.“.*

25. Podľa názoru ústavného súdu napadnutý rozsudok najvyššieho súdu nie je možné považovať za zjavne neodôvodnený ani za arbitrárny, teda taký, ktorý by bol založený na právnych záveroch nemajúcich oporu v zákone, resp. popierajúcich podstatu, zmysel a účel v predmetnom konaní

aplikovaných ustanovení právnych predpisov. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu zo strany všeobecného súdu je možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Z ústavnoprávneho hľadiska preto nie je dôvod na spochybnenie záverov napadnutého rozsudku, pretože sú dostatočne a presvedčivo zdôvodnené. Napadnutý rozsudok najvyššieho súdu je ústavne konformný, nenesie znaky svojvoľnosti (arbitrážnosti) alebo ústavnej neudržateľnosti v dôsledku zjavných pochybení alebo omylov. Ústavný súd opätovne pripomína, že nie je súčasťou systému všeobecných súdov a pri uplatňovaní svojej právomoci nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav.

26. Z uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti v rámci predbežného prerokovania odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

27. Sťažovateľ namieta aj porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu. Ústavný súd poukazuje na to, že účel základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov vymedzil ústavný súd vo svojej skoršej judikatúre tak, že „účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu“ (pozri II. ÚS 26/95).

28. Vec sťažovateľa bola v čase podania tejto ústavnej sťažnosti ústavnému súdu (6. februára 2020) právoplatne skončená, a to rozsudkom najvyššieho súdu (ako odvolacieho súdu) zo 17. októbra 2019, ktorý nadobudol právoplatnosť 6. decembra 2019. Sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť ústavnému súdu v čase, keď bolo konanie pred všeobecnými súdmi právoplatne skončené rozsudkom najvyššieho súdu, a teda právna neistota sťažovateľa bola v čase podania ústavnej sťažnosti ústavnému súdu odstránená. Z uvedeného dôvodu bolo potrebné ústavnú sťažnosť aj v tejto časti odmietnuť pre zjavnú neopodstatnenosť.

### **III.2. K porušeniu sťažovateľom označených práv postupom a fiktívnym rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu o žiadosti sťažovateľa z 20. októbra 2015 v znení jej doplnenia zo 4. novembra 2015 a postupom a fiktívnym rozhodnutím nadriadeného správneho orgánu o odvolaní sťažovateľa z 3. decembra 2015:**

29. Pokiaľ ide o sťažovateľom napadnuté fiktívne rozhodnutie o žiadosti a fiktívne rozhodnutie o odvolaní, ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity („ak... nerozhoduje iný súd“), ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, môže poskytnúť ochranu konkrétnemu právu alebo slobode, ktorých porušenie je namietané, iba vtedy, ak sa ich ochrany fyzická osoba alebo právnická osoba nemôže domôcť v žiadnom inom konaní pred súdnymi orgánmi Slovenskej republiky.

30. Systém ochrany základných práv a slobôd zaručených ústavou a ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich zo záväznej medzinárodnej zmluvy je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám, resp. ľudským právam a základným slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných

súdov (čl. 127 ods. 1 a čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd, resp. ľudských práv a základných slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Všeobecné súdy sú tak ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť, a preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (II. ÚS 13/01, III. ÚS 336/2015, III. ÚS 248/2018).

31. Sťažovateľ mal možnosť domáhať sa preskúmania fiktívnych rozhodnutí správnych orgánov, a to využitím v rozhodnom čase mu Správnym súdnym poriadkom priznanej správnej žaloby, čo aj využil. Podľa ústavného súdu správna žaloba predstavuje v okolnostiach danej veci účinný právny prostriedok, ktorého prostredníctvom bol následne krajský súd povinný vecne preskúmať fiktívne rozhodnutia správnych orgánov, o čom svedčí aj skutočnosť, že ich zrušil. Na tom nič nezmenilo ani podanie kasačnej sťažnosti nadriadeným správnym orgánom, ktorú najvyšší súd zamietol. V týchto okolnostiach je nepochybne naplnená ústavná podmienka pre aktiváciu princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, čo ústavnému súdu „odníma“ právomoc konať a rozhodovať o ochrane označených základných práv podľa ústavy a práva podľa dohovoru, ku ktorých porušeniu malo dôjsť fiktívnymi rozhodnutiami správnych orgánov, keďže o správnej žalobe sťažovateľa proti nim bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd.

32. Na základe uvedeného preto ústavný súd konštatuje v zmysle § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde existenciu procesnej prekážky, ktorá bráni prerokovaniu tejto časti ústavnej sťažnosti, a to nedostatku právomoci ústavného súdu.

33. Predmetom ústavnej sťažnosti je aj námietka porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom správnych orgánov. Sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti (bod 5 petitu) ako porušovateľa týchto práv označuje iba nadriadený správny orgán, avšak v rámci odôvodnenia ústavnej sťažnosti opakovane poukazuje aj na prietahy prvostupňového správneho orgánu, resp. na správne orgány ako celok (bod 11 odôvodnenia tohto rozhodnutia).

34. Predpokladom úspešného uplatnenia námietky porušenia základných práv a slobôd v konaní pred ústavným súdom je splnenie všeobecných a osobitných náležitostí ustanovených § 34 ods. 1, § 39 ods. 3 a 4, § 43 a § 123 zákona o ústavnom súde, ako aj ďalších procesných podmienok vyplývajúcich z § 124 a § 132 zákona o ústavnom súde.

35. Podľa § 55 písm. d) zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania je neprípustný, ak to ustanovuje tento zákon v § 132 ods. 2 alebo § 142 ods. 2.

36. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

37. Ak zákon podmieňuje prípustnosť sťažnosti vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon poskytuje sťažovateľovi na ochranu jeho práva, tak o to viac je podmienkou prípustnosti sťažnosti uplatňovanie práva, ktorého porušenie sťažovateľ namieta, riadnym, zákonom predpísaným spôsobom (m. m. III. ÚS 1/04). Sťažovatelia nemajú podľa ústavy, zákona o ústavnom súde a stabilizovanej judikatúry ústavného súdu na výber, ktorý z oboch ústavne existujúcich systémov súdnej ochrany využijú, ale sú povinní postupovať od súdnej ochrany poskytovanej všeobecnými súdmi k súdnej ochrane, na ktorú je kompetentný ústavný súd. Toto

„poradie“ sa nedá sťažovateľmi ovplyvniť a jeho vnútorná logika vychádza z toho, že aj všeobecné súdnictvo vrátane správneho súdnictva je zodpovedné za ochranu základných práv a slobôd na úrovni jeho právomocí (čl. 142 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 Civilného sporového poriadku, resp. s § 2 Správneho súdneho poriadku). Iba za predpokladu, že sťažovatelia vyčerpajú všetky im dostupné právne prostriedky súdnej a inej právnej ochrany svojho základného práva alebo slobody a pri ich uplatnení nie sú úspešní, môžu sa uchádzať o ochranu tohto základného práva alebo slobody sťažnosťou podanou ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 193/2010, I. ÚS 178/2011, IV. ÚS 453/2011, III. ÚS 703/2017, IV. ÚS 158/2018). Rozhodovanie o nečinnosti orgánov verejnej správy, a teda aj o ochrane základných a iných práv, ktorých porušenie môže byť dané nečinnosťou orgánu verejnej správy, je zverené všeobecným súdom v rámci správneho súdnictva (m. m. I. ÚS 400/2012).

38. Ústavný súd dáva do pozornosti, že sťažovateľ má k dispozícii s účinnosťou od 1. júla 2016 procesné inštrumenty správneho súdu v konaní o žalobe proti nečinnosti orgánu verejnej správy podľa prvej hlavy štvrtej časti Správneho súdneho poriadku (§ 242 až § 251 Správneho súdneho poriadku).

39. Sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom nijakým spôsobom neuvádzal, a teda ani následne nepreukázal, že by právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho práv alebo právom chráneným záujmov, nevyčerpal z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

40. Niet preto žiadneho dôvodu, aby ústavný súd rezignoval na princíp subsidiarity a odchyľil sa od svojej konštantnej judikatúry.

41. Z uvedených dôvodov bolo potrebné ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

42. Ústavný súd v závere ešte poznamenáva, že o sťažovateľom požadovanom sprístupnení informácií bude ešte rozhodované v odvolacom konaní proti rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu o čiastočnom nesprístupnení informácie z 18. apríla 2016, ktoré bolo prerušené s ohľadom na už právoplatne skončené konanie o správnej žalobe (bod 6.2 odôvodnenia tohto rozhodnutia). Predmetné rozhodovanie, resp. rozhodnutie nadriadeného správneho orgánu bude mať sťažovateľ možnosť opätovne podrobiť súdnemu prieskumu využitím oprávnenia podať správnu žalobu, a to či už všeobecnú správnu žalobu na preskúmanie rozhodnutia orgánu verejnej správy, alebo osobitnú žalobu proti nečinnosti orgánu verejnej správy.

43. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite nezaoberal, pretože rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

**V Košiciach 7. júna 2021**

**Libor Duľa**  
**predseda senátu**